

Lahden museot /
Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo 8.4.2021

Sysmän kunta, rakennusvalvonta
kirjaamo@sysma.fi

Viite: Lausuntopyyntö 25.3.2021

Asia: Saunarakennuksen rakentaminen, Suopellontie 124, Sysmä

Sysmän kirkonkylässä sijaitsevalle entiselle kirkkoherranpappilan kiinteistölle haetaan rakennuslupaa hirsirakenteiselle saunarakennukselle, kokonaisalaltaan 48 m², joka liitetään kunnalliseen vesi- ja viemäriverkkoon.

Lahden kaupunginmuseo /Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo, arkeologia ja rakennuskulttuuri esittää lupahakemuksesta lausuntona seuraavan.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Saunarakennus (asemapiirroksessa saunarakennuksen sijainti on ohjeellinen) on alueella, jossa sijaitsee valtakunnallisesti arvokas muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäänös, Sysmän vanhan pappila (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Suurikylä Pappila* 781040078). Historiallisten lähteiden mukaan pappila on sijainnut paikalla 1800-luvun alkuun saakka, mahdollisesti jo keskiajalta lähtien. Alueella on useita pappilaan liittyviä rakennusten jäänteitä, jotka ajoittunevat 1700-luvulle tai 1800-luvun alkuun (*H. Poutiainen, Sysmä Pappilan Rauniot. Arkeologinen koekaivaus 2001; H. Poutiainen, Sysmä. Keskustaajaman osayleiskaava-alueen muinaisjäänösinventointi 2009, 44-45; H-M. Pellinen, Hollolan, Padasjoen ja Sysmän pappilatonttien arkeologinen inventointi elokuussa 2013, 29-42.*). Muinaisjäänösalueen raja on tehty näkyvien rakenteiden ja pintapoimintalöytöjen perusteella ja on siten osin suuntaa antava: on mahdollista, että pappilan muinaisjäänösalue ulottuu suunnitellulle rakennuspaikalle asti (ks. oheinen karttaliite).

Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää arkeologista kaivaustutkimusta suunnitellulla rakennuspaikalla ennen kuin se voidaan vapauttaa rakentamiselle. Kun suunnitelmat tarkentuvat (rakennuspaikan sijainti, vesi- ja viemäriinjat), museo pyytää toimittamaan nämä mahdollisimman pian museolle, jotta pelastuskaivauksen laajuus ja aikataulu pystytään tarkemmin määrittelemään.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Entinen kirkkoherranpappila pihapiireineen sijaitsee Majutveden rannalla, valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä: *Sysmän kirkonseudun kulttuurimaisema* (RKY 2009). RKY-alueilla suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (MRL 22§, 24§). Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) alue on kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue. Pihapiiri rakennuksineen on inventoitu Sysmän taajama-alueen kulttuuriympäristöselvityksessä (Nisu, 2012). Kohde on rakennuskannaltaan edustava ja sijaitsee maisemallisesti ja kyläkuvallisesti merkittävällä paikalla.



Alueella on ehdotusvaiheessa vireillä Sysmän taajaman osayleiskaava. Kaavaehdotuksessa kohteella on merkintä sk: *Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde/alue. Alueelle tai kohteeseen kohdistuvat toimenpiteet tulee suunnitella siten, että kulttuurihistoriallisia tai maisemallisia arvoja ei heikennetä.* Osayleiskaavaa laaditaan oikeusvaikutteisena ohjaamaan asemakaavoitusta. Kohteen alueella ei ole asemakaavaa ja kohde sijaitsee kunnan rakennusjärjestyksen mukaisella suunnittelutarvealueella. Uudisrakentamisen vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan on syytä arvioida siinä vaiheessa, kun rakennuspaikka on arkeologisten kaivausten perusteella täsmäntynyt. Arviointia varten lupahakemusta tulee täydentää havainnekuvin.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Hannu Takala

tutkija, arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Reetta Nousiainen

Tiedoksi Museovirasto
Hämeen ELY-keskus, Ympäristöyksikkö alueidenkäyttö

Liite

SYSMÄ
PAPPILANRAUNIOT 2001

Yleiskartta

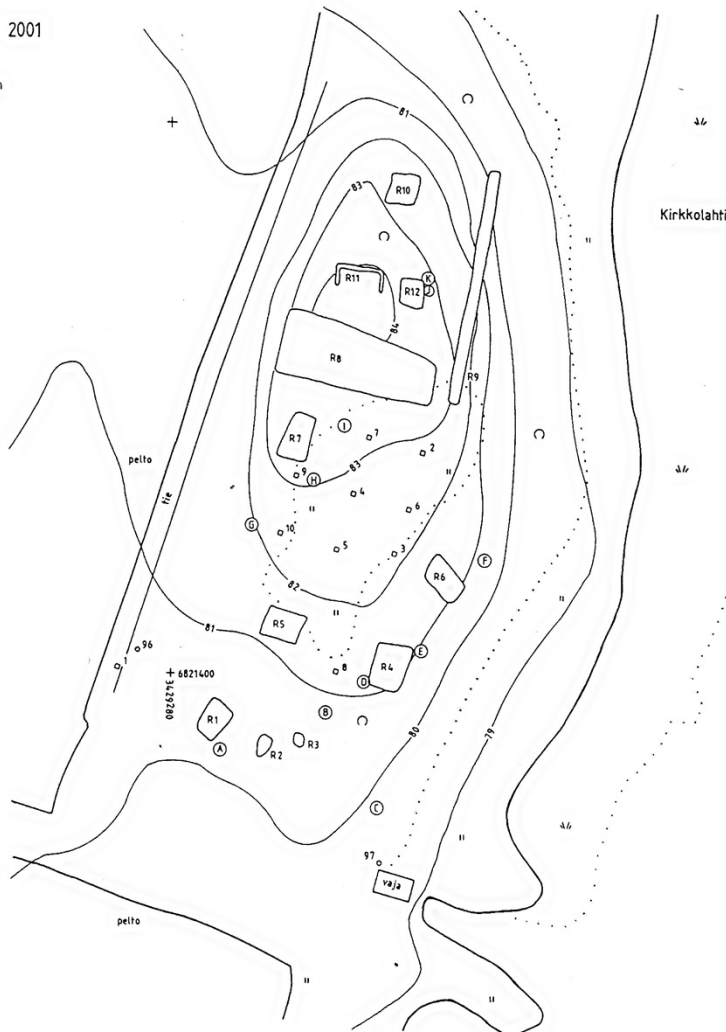
Mk 1:500 0 10m

N

Karttapohjoinen

Piirt. Anssi Malinen

Karttapohjana kaavoituksen
pohjakartta



- koekuoppa
- rajapyykki

1997 - 2000 löydettyjä raajoja:

- A 1 äyri, 1750
- B 2 kop., 1841, 2 kpl
- C 1/3 killinki, 1801
1/2 killinki, 1803
1/4 killinki, 1803 - 05
2 äyriä, 1749
- D 10 penniä, 1865
2 penniä, 1869
1 penni, 1872
- E 1 penni (englanti), 1808, puotikas
- F 1/4 kop., 1719
- G 2 äyriä, 1573, puotikas
- H 1/6 äyri, 1666-75, 3-4 kpl
- I poltetti, 1800-l. loppu
- J 25 penniä, 1872
- K 2 kop., 1827

Yleiskartta. Lähde: H. Poutiainen, *Sysmä Pappilan Rauniot. Arkeologinen koekaivaus 2001, liite 1.*